

บทที่ 2 การปฏิวัติรัสเซีย

การปฏิวัติรัสเซียที่เกิดขึ้นใน ค.ศ. 1917 นั้น เป็นเหตุการณ์ที่สำคัญในประวัติศาสตร์ การปฏิวัติครั้งนี้ได้เปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศรัสเซียมาเป็นระบอบคอมมิวนิสต์ และเป็นเหตุที่ทำให้ประเทศอื่นทำการปฏิวัติขึ้นมาบ้าง

สภาพก่อนการปฏิวัติ

การปฏิวัติครั้งนี้มีเหตุสืบเนื่องมาจากการปฏิวัติใน ค.ศ. 1905 และข้อบกพร่องทางการเมือง และเศรษฐกิจในอดีตที่ผ่านมาตั้งแต่สมัยพระเจ้าซาร์อเล็กซานเดอร์ที่ 2 (ค.ศ. 1801 - 1825) เรื่อยมา กล่าวคือประเทศรัสเซียเป็นประเทศที่ล้าหลังทางด้านเกษตร การอุตสาหกรรม ที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ของกษัตริย์ ขุนนางที่มีอำนาจมาก และของวัด ชนชั้นกลางไม่มีอำนาจทางการเมืองแต่อย่างใด นอกจากนี้ยังมีพวกทาสติดที่ดินอีกด้วย

ทางด้านการปกครอง รัสเซียเป็นประเทศที่มีการปกครองระบอบเผด็จการ พระเจ้าซาร์ใช้อำนาจเผด็จการมากที่สุดในยุโรป ใช้อภิสิทธิ์ในการออกกฎหมาย ขาดประสิทธิภาพในการบริหารประเทศ ข้าราชการส่วนใหญ่ทำการคอร์รัปชันกันเสมอ

ประชาชนมีความแตกต่างกันมากในสังคม พวกกรรมกรและชาวนาไม่ได้รับการศึกษา มีความเป็นอยู่ที่ยากจนซึ่งแตกต่างจากพวกขุนนางมาก ชนชั้นกลางมีความคิดที่จะพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการปกครอง นายทหารหนุ่ม ๆ ได้รับความคิดใหม่ ๆ นี้จากฝรั่งเศส และได้เตรียมการที่จะล้มการปกครองตามระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ แต่ไม่เป็นผลสำเร็จ

พระเจ้าซาร์นิโคลัสที่ 1 (ค.ศ. 1825 - 1855) ปกครองอย่างเข้มงวดและรัดกุมขึ้นกว่าเดิม แต่ก็ไม่สามารถต่อต้านความคิดการวิพากษ์วิจารณ์ และการชุมนุมของพวกนักเขียนและนักปรัชญาได้ เศรษฐกิจของรัสเซียตกต่ำลงเนื่องจากรัสเซียเข้าร่วมทำสงครามไครเมีย¹ (ค.ศ. 1854 - 1856) พยายามปรับปรุงการปกครอง การทหาร และเศรษฐกิจให้ดีขึ้น เพราะได้รับความเสียหายมาจาก

---

¹สงครามครั้งนี้เกิดขึ้นในคาบสมุทรไครเมีย เป็นสงครามระหว่างรัสเซียฝ่ายหนึ่ง อังกฤษและฝรั่งเศสอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งพยายามขัดขวางอิทธิพลของรัสเซียในเตอร์กี ยุติลงด้วยสนธิสัญญาปารีสเมื่อเดือนมีนาคม ค.ศ. 1856

สงครามไครเมีย พระองค์เป็นบุคคลที่มีความสามารถมากกว่าพระราชบิดาในด้านการปกครอง พระองค์พยายามปกครองประเทศที่ไม่เข้มงวดนัก เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรีภาพ รับวัฒนธรรมของต่างชาติและให้เสรีภาพแก่หนังสือพิมพ์มากขึ้นกว่าเดิม การเปิดโอกาสแก่หนังสือพิมพ์และนักศึกษานี้ทำให้พวกปัญญาชนต้องการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ มากขึ้นและไม่พอใจการปฏิรูปของพระเจ้าซาร์อเล็กซานเดอร์ที่ 2 ถึงแม้ว่าพระองค์จะปฏิรูปการปกครองทั้งในเมืองและในชนบท เช่นการศาลแบบฝรั่งเศส นำระบบลูกขุนมาพิจารณาคดีเพื่อความยุติธรรมตามแบบยุโรป ตะวันตกจัดตั้งสภาเซมส์โวล (Zemsvos) เพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจ การเก็บภาษี การสร้างโรงเรียน โรงพยาบาล แต่ไม่มีอิสระในการบริหารมากนัก ผู้แทนส่วนใหญ่ได้รับเลือกจากพวกขุนนาง พ่อค้า มีชวนาเป็นส่วนน้อย เสรีภาพทางการเมืองล้มหลังประเทศตะวันตก พระเจ้าซาร์ยังใช้อำนาจการปกครองตามระบอบเผด็จการ

การเลิกทาสและการปฏิวัติทางการเกษตร

ใน ค.ศ. 1861 พระเจ้าซาร์อเล็กซานเดอร์ที่ 2 ทรงเลิกทาสและปฏิวัติทางการเกษตร การเลิกทาสได้เริ่มใน ค.ศ. 1858 เป็นการเลิกทาสในราชสำนัก และใน ค.ศ. 1861 เลิกทาสอื่น ๆ รวมทั้งทาสติดที่ดิน ชาวนามีสิทธิเป็นเจ้าของที่ดินที่ตนทำการเพาะปลูก แต่จะต้องจ่ายค่าที่ดินให้แก่เจ้าของที่ดินเป็นเวลา 49 ปี² โดยรัฐบาลเป็นผู้จ่ายแทนในรูปของพันธบัตรคิดดอกเบี้ย 5 เปอร์เซ็นต์ให้แก่ขุนนางเจ้าของที่ดิน แต่ชาวนายังต้องผูกพันกับคอมมูนซึ่งเป็นผู้แบ่งที่ดินให้แก่ชาวนา และพิจารณาปัญหาต่าง ๆ ของชาวนาเกี่ยวกับการเพาะปลูกและการเสียภาษี หลังจากที่มีการเลิกทาสแล้ว ก็มีการแลกเปลี่ยนสินค้าโดยใช้เงินตรา ชาวนาส่วนใหญ่ไม่พอใจที่ต้องผูกพันกับคอมมูน ประชากรที่เพิ่มมากขึ้น ส่วนใหญ่เป็นชาวนาที่ยากจน บางครั้งมีโรคระบาดรบกวน ที่ดินขาดประสิทธิภาพและไม่เพียงพอกับการเลี้ยงชีพ เศรษฐกิจตกต่ำ

การปฏิรูปนี้ไม่ได้ทำให้มีผลดีขึ้นแต่อย่างใด พวกขุนนางเรียกร้องค่าตอบแทนที่ดินที่ถูกยึดไปเพิ่มขึ้นอีก พวกชาวนาเองไม่เต็มใจที่จะจ่ายค่าที่ดินที่ตนได้รับส่วนแบ่ง เพราะมีความรู้สึกว่าได้เคยทำการเพาะปลูกในที่ดินนี้อยู่แล้ว

การอุตสาหกรรม

พระเจ้าซาร์อเล็กซานเดอร์ที่ 2 พัฒนาการอุตสาหกรรมโดยการอุดหนุนเงิน ใช้วิชาการทางเทคนิค และสนับสนุนต่างชาติให้มาลงทุนการอุตสาหกรรม ทำการชลประทาน สร้างทางรถไฟ

---

²Bonifacio A, Michand, J: Histoire, L'Epque Contemporaine 1789-1970, Hachette, Paris, 1971, p.214

ปฏิรูปการธนาคาร แต่การปฏิรูปไม่ได้ผลเนื่องจากกรรมกรได้ค่าแรงงานต่ำ มีความเป็นอยู่ไม่ถูกสุขลักษณะ ได้รับการกดขี่จากนายจ้าง พวกกรรมกรพากันนัดหยุดงานและก่อการจลาจลเรื่อยมา เศรษฐกิจตกต่ำ การอุตสาหกรรมจึงหยุดชะงักไป

เมื่อรัฐไม่สามารถพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ ได้ พวกปัญญาชนจึงพากันต่อต้าน และจัดตั้งเป็นขบวนการต่าง ๆ เช่น ขบวนการประชานิยม (Populism) พรรคปฏิวัติสังคมนิยม กลุ่มเสรีนิยม พรรคคาเดต (Cadet) พรรคสังคมนิยมประชาธิปไตย พรรคมาร์กซิสม์ (Marxism) เป็นต้น พวกปัญญาชนเหล่านี้ต้องการช่วยเหลือชาวนาให้มีฐานะดีขึ้น ให้ชาวนามีที่ดิน เรียกร้องการปกครองระบอบประชาธิปไตย และชักชวนให้ชาวนาก่อการจลาจลต่อต้านรัฐบาลเรื่อยมา และใน ค.ศ. 1881 พวกกลุ่มรุนแรงได้ลอบปลงพระชนม์พระเจ้าซาร์อเล็กซานเดอร์ที่ 2 เป็นผลสำเร็จ

พระเจ้าซาร์อเล็กซานเดอร์ที่ 3 (ค.ศ. 1881 - 1894) ทรงใช้อำนาจเด็ดขาดในการบริหารประเทศ ควบคุมหนังสือพิมพ์ ใช้ตำรวจลับปราบปรามผู้ก่อการจลาจลอย่างจริงจัง ควบคุมการศึกษา ส่งเสริมโรงเรียนสอนศาสนา พวกขุนนางมีอำนาจทางการเมืองมากขึ้น

พระเจ้าซาร์นิโคลัสที่ 2 (ค.ศ. 1894 - 1917) พระองค์ทรงเป็นราชโอรสของพระเจ้าซาร์อเล็กซานเดอร์ที่ 3 พระมเหสีของพระองค์คือเจ้าหญิงอเล็กซานดรา (Alexandra) พระราชธิดาของแกรนด์ดยุกแห่งเฮส และเป็นพระราชนัดดาของพระนางเจ้าวิกตอเรียแห่งอังกฤษ ประสูติในเยอรมัน แต่ประทับในประเทศอังกฤษ³ หลังจากที่ถูกอภิเษกสมรสกับพระเจ้าซาร์แล้ว มีพระราชธิดา 4 พระองค์ และพระโอรสองค์เล็กรัชทายาท เป็นโรคโลหิตเป็นพิษตั้งแต่ประสูติ ผู้ที่สามารถรักษาพยาบาลโรคนี้ได้คือ นักบวชชื่อเกรกอรี รัสพุติน (Gregory Rusputin) แต่ผู้เดียว พระเจ้าซาร์ทรงอ่อนแอและอำนาจในการบริหารประเทศลดน้อยลงไป อำนาจการเมืองและการปกครองตกเป็นของพระราชินีอเล็กซานดรา รัสพุติน และรัฐมนตรีบางคน พระองค์ไม่มีความสามารถในการปกครอง บ้านเมืองระส่ำระสาย พวกหัวรุนแรงพากันต่อต้านการปกครองและความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจมากขึ้น จำนวนประชากรที่ทวีขึ้นอย่างรวดเร็วสร้างปัญหาทางเศรษฐกิจมากขึ้น รายได้ไม่เพียงพอในการครองชีพ พวกชาวนาและคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมเรียกร้องค่าแรงงานจากนายจ้าง และพากันนัดหยุดงาน ในเมืองใหญ่ ๆ เช่นมอสโคว์ เซนต์ ปีเตอร์สเบิร์ก และยูเครน เป็นต้น ประชาชนบางกลุ่มทำการโฆษณาปลุกปั่น พวกโซเชี่ยลลิสม์เผยแพร่ความคิดเห็นของตนในหมู่ชาวนาและกรรมกร และสนับสนุนให้มีการนัดหยุดงานและเดินขบวนเรียกร้องประชาธิปไตย

---

³Langer; Western Civilization: The Expansion of Empire to Europe in the Modern World, Harper & Row, Publishers, New York, 1975, p.309

การปฏิวัติใน ค.ศ. 1905

ก่อนที่จะมีการปฏิวัติใน ค.ศ. 1905 นั้น รัสเซียทำสงครามกับญี่ปุ่นใน ค.ศ. 1904 - 1905 รัสเซียประสบความพ่ายแพ้ ทำให้เศรษฐกิจตกต่ำลงมากกว่าเดิม และในระบอบนั้นเองพวกกรรมกรพากันนัดหยุดงานและเดินขบวน ผู้ที่มีบทบาทสำคัญคือนักบวชชื่อ กาบอน (Gapon)⁴ แห่งกรุงเซนต์ปีเตอร์สเบิร์ก เป็นผู้ส่งเสริมเศรษฐกิจ จัดตั้งสมาคมอุตสาหกรรมเพื่อช่วยเหลือความเป็นอยู่ของกรรมกรให้ดีขึ้น นักบวชกาบอนนำฝูงชนประมาณ 2 แสนคนเดินขบวนไปยังพระราชวังของพระเจ้าซาร์นิโคลัสที่ 2 เมื่อวันที่ 9 มกราคม ค.ศ. 1905⁵ เพื่อถวายฎีกาต่อพระเจ้าซาร์ให้ช่วยปลดเปลื้องความทุกข์ของประชาชน แต่ทหารของพระเจ้าซาร์ได้ยิงประชาชนบาดเจ็บหลายร้อยคน เป็นเหตุให้ประชาชนทวีความโกรธแค้น ยังคงเดินขบวนและนัดหยุดงานต่อไปในกรุงมอสโกและเซนต์ปีเตอร์สเบิร์ก

ผลของการเดินขบวนครั้งนี้พระเจ้าซาร์ทรงแถลงแก่ประชาชนเมื่อเดือนตุลาคม 1905 ว่าพระองค์ยอมพระราชทานรัฐธรรมนูญและเสรีภาพตามที่ประชาชนเรียกร้อง จัดตั้งสภาคูมา (Duma) ใน ค.ศ. 1906 ให้สิทธิในการเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีเสรีภาพในการพูด การเขียน การชุมนุม แต่สภาคูมามีฐานะไม่มั่นคง ไม่ได้เป็นตัวแทนที่แท้จริงของประชาชน เนื่องจากรัฐบาลจำกัดขอบเขตของสภา ไม่ให้เสรีภาพอย่างแท้จริง การปกครองยังคงเหมือนเดิม เป็นเหตุให้พวกกรรมกรและประชาชนส่วนใหญ่ทำการเดินขบวนและนัดหยุดงานรุนแรงขึ้นเรื่อยมา จนกระทั่งใน ค.ศ. 1914 รัสเซียเข้าร่วมในสงครามโลกครั้งที่ 1 การจลาจลจึงหยุดชะงักลงชั่วคราวระยะเวลาหนึ่ง

การที่รัสเซียเข้าร่วมในสงครามโลกครั้งที่ 1 นี้ เศรษฐกิจของประเทศทรุดหนักลงไปอีก ชาวนาถูกเกณฑ์เป็นทหาร ชาวนาส่วนใหญ่ไม่มีความสามารถในการรบ จึงล้มตายไปเป็นจำนวนมาก ผลผลิตทางเกษตรกรรมตกต่ำลง การอุตสาหกรรมหยุดชะงัก เนื่องจากขาดแรงงาน สตรีและเด็กต้องรับภาระในการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม กรรมกรยากจน ความเป็นอยู่ไม่ถูกสุขลักษณะ สังคมเสื่อม การเมืองไม่มั่นคง ทหารเบื่อหน่ายในการสงคราม และพากันนัดหยุดงาน ประชาชนร่วมมือกับทหารทำการประทุรังรัฐบาลในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1917

---

⁴เป็นชาวนาจากไซบีเรีย

⁵ตรงกับวันที่ 22 มกราคม ตามปฏิทินของรัสเซียในเวลานั้น วันนี้ได้ชื่อว่าวันอาทิตย์นองเลือด (Bloody Sunday)

ความเป็นมาของพรรคสังคมนิยมในประเทศรัสเซีย

กลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 ประเทศรัสเซียได้รับอิทธิพลจากลัทธิสังคมนิยม (Socialism) ของคาร์ล มาร์กซ (Karl Marx) ระบบสังคมนิยมนี้ได้รับการปรับปรุงให้เข้ากับภาวะแวดล้อมในประเทศ ในระยะแรกได้นำมาทดลองใช้กับชาวนา มีการสร้างคอมมูนเป็นพื้นฐานการปกครอง ชาวนา ลัทธิสังคมนิยมแพร่หลายมากในหมู่พวกปัญญาชน ซึ่งมีกลุ่มนิยมประชาชน (populist) เป็นผู้เผยแพร่ เพื่อให้รัสเซียพ้นจากระบบนายทุนและหันมานิยมลัทธิสังคมนิยม

องค์การสังคมนิยมองค์การแรกในรัสเซียคือ องค์การที่ดินและเสรีภาพ ตั้งขึ้นใน ค.ศ. 1877 แต่ในระยะต่อมาสมาชิกมีความคิดเห็นแตกต่างกันออกไป บางพวกนิยมการโฆษณาปลุกปั่น บางพวกสนับสนุนการฆาตกรรม ได้แก่พวกเจตนารมณ์ปวงชน (People's Will) เป็นพวกที่ทำการลอบปลงพระชนม์พระเจ้าซาร์อเล็กซานเดอร์ที่ 2 ได้เป็นผลสำเร็จ

พวกปัญญาชนได้รับอิทธิพลจากนักเขียน นักหนังสือพิมพ์ที่มีผลงานเผยแพร่สนับสนุนให้เกิดความคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม เกิดขบวนการชาตินิยมและแบ่งเป็นกลุ่มต่าง ๆ ได้แก่ กลุ่มเสรีนิยม เป็นพวกที่ทำการต่อต้านรัฐบาลอย่างเปิดเผย ต้องการเสรีภาพทางการเมือง นอกจากนี้ยังมีกลุ่มสังคมนิยม กลุ่มปฏิวัติสังคมนิยม กลุ่มสังคมนิยมประชาธิปไตย เป็นต้น

บุคคลสำคัญในกลุ่มสังคมนิยมประชาธิปไตย คือเพลกกันอฟ (Plekhanov) มีชีวิตอยู่ระหว่าง ค.ศ. 1857 - 1918 มีความสนใจการเมืองมานาน เขาไม่นิยมทำการรุนแรง เพราะอาจจะไม่ได้รับความสนับสนุนจากประชาชนนัก เมื่อรัฐบาลทำการปราบปรามพวกที่หัวรุนแรง เขาต้องหนีออกนอกประเทศ และใน ค.ศ. 1881 ได้จัดตั้งองค์การปลดปล่อยกรรมกร (The Marxist Liberation Labour) ในเจนีวา ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ เขามีความเห็นว่าการเปลี่ยนขั้นตอนจากระบบสังคมศักดินามาสู่สังคมนิยมนั้นต้องมีการปฏิวัติและผู้ที่จะทำการปฏิวัติคือพวกกรรมกร

เลนิน มีชื่อว่า Vladimir Ilytch Ulianov มีชีวิตระหว่าง ค.ศ. 1870-1924 เป็นคนชั้นกลางเกิดที่เมืองซิมเบอร์กในแคว้นวอลก้า เป็นผู้ที่สนใจการเมือง เลื่อมใสในลัทธิสังคมนิยมของคาร์ล มาร์กซ เขาสำเร็จวิชากฎหมายจากมหาวิทยาลัยคาซัน (Kazan) เขาเป็นผู้ที่เรียนดีและเป็นนักกฎหมาย เขาได้โฆษณาลัทธิสังคมนิยมที่เมืองเซนต์ ปีเตอร์สเบิร์ก เขามีความคิดเห็นสอดคล้องกับเพลกกันอฟ และมาร์ตอฟ (Martov) เขาได้จัดตั้ง “สหภาพเพื่อปลดปล่อยชนชั้นแรงงาน” (The Union for the Liberation of the Working Class) เขาพยายามเผยแพร่ลัทธิ Marxism ในหมู่กรรมกร ต่อมาเขาถูกจับไปคุมขังและเนรเทศไปอยู่ไซบีเรีย 3 ปี ใช้เวลาว่างแต่งหนังสือเกี่ยวกับนายทุนรัสเซียมีชื่อว่า “การพัฒนาลัทธิทุนนิยมในรัสเซีย” (Development of the Capitalism in Russia) และหลบหนีไปอยู่ในประเทศสวิสเซอร์แลนด์ในระหว่าง ค.ศ. 1900 - 1917

ในระหว่างที่อยู่ ในสวิสเซอร์แลนด์ เลนินได้จัดพิมพ์หนังสือพิมพ์ชื่ออิสครา (Iskra - Spark) โดยได้รับความร่วมมือจากเพื่อนร่วมงานคนอื่น ๆ เลนินทำหน้าที่ควบคุมสายลับและเผยแพร่ลัทธิสังคมนิยมซึ่งเขาได้วางหลักและวิธีการปฏิวัติไว้ในหนังสือพิมพ์ของเขา เขาใช้เวลาที่อยู่ในประเทศสวิสเซอร์แลนด์เขียนหนังสือและจัดตั้งพรรคการเมืองของตนขึ้น

ใน ค.ศ. 1903 ได้มีการประชุมพรรค เป็นครั้งที่ 2 ที่กรุงบรัสเซล ได้มีการอภิปรายเกี่ยวกับโครงการและนโยบายของพรรค เลนินต้องการให้พรรคมีบทบาทเป็นผู้นำของชนชั้นกรรมาชีพ สมาชิกจะต้องเคร่งครัดสนใจต่อคุณภาพมากกว่าปริมาณ เลนินได้วางรากฐานและมีโครงการสนับสนุนให้มีการปฏิวัติ ชนชั้นกรรมาชีพจะต้องร่วมมือกับชาวนา แต่มาร์ตอฟ (Martov) สนใจปัญหาของกรรมกรและนายทุนเป็นสำคัญ เขาต้องการให้รับสมาชิกได้ทั่วไปโดยไม่มีเงื่อนไข เมื่อมีการลงคะแนนเสียงมติในที่ประชุม เลนินได้รับเสียงสนับสนุนมาก จึงเรียกพวกที่สนับสนุนเขาว่าพวกบอลเชวิค (Bolshevik) หมายถึงเสียงข้างมาก และเรียกพวกของมาร์ตอฟซึ่งมีคนสนับสนุนน้อยกว่าเมนเชวิค (Menshevik) พวกบอลเชวิคต้องการให้มีการปฏิวัติอย่างรุนแรงเพื่อเปลี่ยนแปลงการปกครอง แต่พวกเมนเชวิคต้องการให้เปลี่ยนแปลงไปที่ละน้อยโดยอาศัยชนชั้นกลาง

ในระยะนั้นเองเลนินก็ถอนตัวออกจากวงการหนังสือพิมพ์อิสคราเนื่องจากไม่พอใจเพื่อนร่วมงาน หนังสือพิมพ์อิสคราจึงกลายเป็นของพวกเมนเชวิคไป และเขาหันไปเริ่มงานพิมพ์ของเขาเองคือฟิเยร์ (Vpered) ต่อมากลายเป็นหนังสือพิมพ์พราวดา (Pravda) เลนินได้ตั้งสำนักงานคณะกรรมการชุดใหม่เพื่อประสานงานกับสมาชิกที่ยังคงสนับสนุนเขา

ในระหว่างที่มีการปฏิวัติเกิดขึ้นใน ค.ศ. 1905 นั้น ทั้ง 2 พรรคร่วมมือกันเป็นอย่างดี เลนินกลับไปเผยแพร่ลัทธิสังคมนิยมในกรุงเซนต์ ปีเตอร์สเบิร์ก แต่เมื่อการปฏิวัติล้มเหลว เลนินก็เลยออกไปประสานงานกับพรรคพวกของตนเริ่มสร้างพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตย

ใน ค.ศ. 1906 ได้มีการประชุมพรรคที่กรุงสตอคโฮล์ม พวกเมนเชวิคมีอิทธิพลมากและมีสมาชิกมาก เลนินจึงพ่ายแพ้ในการประชุม ใน ค.ศ. 1912 เลนินมีพรรคพวกน้อย เขาได้จัดให้มีการประชุมพรรคของตนที่ปารีส มีผู้เข้าประชุม 20 คนซึ่งสนับสนุนเลนินเป็นอย่างดี การประชุมครั้งนี้ทำให้เกิดความสามัคคีในหมู่สมาชิกเนื่องจาก ทรอทสกี และเพลกานอฟ ไม่พอใจการประชุม เลนินเหลือแต่พรรคพวกที่ให้การสนับสนุนเขาอย่างจริงจังเท่านั้น เลนินพยายามเขียนบทความต่อต้านสงครามที่จะเกิดขึ้น เขาได้ตั้งคณะกรรมการกลางประกอบด้วยเลนิน (Lenin) ซีโนเวียฟ (Zinoviev,) คาเมเนฟ (Kamenev), สตาบิน (Stalin) สมาชิกเหล่านี้พยายามประสานรอยร้าวระหว่างพวกเมนเชวิคกับบอลเชวิค แต่ไม่ได้ผล เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 1 เกิดขึ้นใน ค.ศ. 1914 นั้น พวกสังคมนิยมหาโอกาสที่จะทำลายลัทธิทุนนิยม พยายามก่อการจลาจลขึ้นในประเทศ พวกบอลเชวิคอ่อนกำลังลง

แต่ทรอทสกีซึ่งสนับสนุนพวกเมนเชวิคได้กลับเข้ามาเป็นพวกเลนิน และเขาเดินทางไปอยู่ในสหรัฐอเมริกา เลนินอยู่ในซูริค (Zurich) ในระหว่างสงครามนั้น ฝ่ายเยอรมนีต้องการให้รัสเซียถอนตนออกจากสงคราม เยอรมนีจึงหาทางสนับสนุนเลนินให้ทำการปฏิวัติเพื่อเข้ายึดอำนาจการปกครองและเจรจาสงบศึกถอนตนจากสงคราม เลนินได้รับการสนับสนุนจากเยอรมนีเดินทางไปสวีเดน และเดินทางต่อไปรัสเซียเพื่อเตรียมการปฏิวัติ

การปฏิวัติใน ค.ศ. 1917

การปฏิวัติใน ค.ศ. 1917 นี้เกิดขึ้น 2 ครั้งด้วยกัน คือการปฏิวัติในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1917 เป็นการปฏิวัติของชนชั้นกลาง และการปฏิวัติเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 1917 (25 ตุลาคม ตามปฏิทินเก่าของรัสเซีย) เป็นการปฏิวัติของชนชั้นกรรมาชีพ ทำให้พวกบอลเชวิคหรือคอมมิวนิสต์รัสเซียได้อำนาจ

สาเหตุของการปฏิวัติ

สาเหตุของการปฏิวัติใน ค.ศ. 1917 อาจสรุปได้ดังนี้

1. การปกครอง

พระเจ้าซาร์นิโคลัสทรงอ่อนแอในการบริหารประเทศ นักบวชรัสเซียและพระราชาธิปไตยเล็กขานดรา เป็นผู้ยึดอำนาจในการปกครอง พระเจ้าซาร์ทรงตั้งรัฐสภาดูมาเพื่อการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย แต่ในทางปฏิบัติพระองค์ยังคงใช้อำนาจเผด็จการเหมือนเดิม ทำให้ประชาชนไม่พอใจและพากันนัดหยุดงานและเดินขบวนบ่อยครั้ง

2. เศรษฐกิจ

เนื่องจากเศรษฐกิจของรัสเซียตกต่ำเรื่อยมา และในการทำสงครามกับญี่ปุ่นใน ค.ศ. 1904 - 1905 เศรษฐกิจยิ่งตกต่ำลง รัฐบาลไม่สามารถแก้ไขได้ และในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 1 เศรษฐกิจยิ่งทรุดลงไปอีก ขาดคนทำงานทางด้านเกษตรและการอุตสาหกรรม

ประชาชนส่วนใหญ่ยากจนและได้รับอิทธิพลจากลัทธิสังคมนิยม จึงตื่นตัวทำการปฏิวัติขึ้น นอกจากนี้ยังมีการคอร์รัปชันในวงการบริหาร ชนชั้นกรรมาชีพมีความเชื่อว่าการปฏิวัติของพรรคสังคมนิยมจะช่วยให้พวกตนมีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น

การปฏิวัติในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1917 (23 กุมภาพันธ์ ตามปฏิทินเก่าของรัสเซียตรงกับวันที่ 8 มีนาคม ตามปฏิทินใหม่)

ในระหว่างที่สงครามโลกครั้งที่ 1 กำลังดำเนินไปนั้น เศรษฐกิจและสังคมภายในประเทศตกต่ำลง ในต้นปี 1917 ประชาชนเดินขบวนและนัดหยุดงานเนื่องจากขาดแคลนอาหาร ไม่พอใจในวงการอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม การเดินขบวนเกิดขึ้นทั่วไปโดยเฉพาะในกรุงเซนต์ ปีเตอ์สเบิร์ก

เบอร์ก⁶ การเดินขบวนครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากกองทหารที่พระเจ้าซาร์ส่งไปปราบ พวกเดินขบวนเหล่านี้เรียกร้องเสรีภาพและขนมปัง รัฐบาลไม่สามารถแก้ไขสถานการณ์เหล่านี้ได้ จึงสั่งปิดประชุมสภาดูมาจนกว่าเหตุการ์ณจะเรียบร้อย สมาชิกสภาดูมาจึงจัดประชุมอย่างไม่เป็นทางการ เสนอให้พระเจ้าซาร์ปรับปรุงการปกครอง แต่ไม่ได้ผล สมาชิกสภาดูมาจึงจัดตั้งรัฐบาลชุดใหม่เป็นรัฐบาลชั่วคราวเมื่อวันที่ 15 มีนาคม ค.ศ. 1917 มีเจ้าชาวลอฟ (Lvov) เป็นหัวหน้ารัฐบาลและ บังคมทูลพระเจ้าซาร์ให้สละราชสมบัติให้กับพระอนุชาคือ แกรนด์ดุ๊ก ไมเคิล (Grand Duke Michael) แต่ไมเคิลปฏิเสธ คณะปฏิวัติจึงควบคุมพระญาติของพระเจ้าซาร์เนรเทศไปอยู่ในต่างประเทศ เป็นอันว่าราชวงศ์โรมานอฟปกครองประเทศมาประมาณ 300 ปีเศษก็หมดอำนาจลง รัฐบาลของเจ้าชาวลอฟ ได้ปรับปรุงประเทศในด้านต่าง ๆ เช่นให้เสรีภาพในการพูด การเขียนและการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นต้น คณะรัฐมนตรีส่วนใหญ่เป็นพวกชนชั้นกลางและอนุรักษนิยม ประเทศต่าง ๆ ยอมรับรัฐบาลชั่วคราวของรัสเซีย รัฐบาลปรับปรุงประเทศด้านต่าง ๆ รวมทั้งการนิรโทษกรรมทางการเมือง มีสภาร่างรัฐธรรมนูญสัญญาว่าจะปฏิรูปการเกษตรกรรมและการอุตสาหกรรม

ในขณะที่รัสเซียมีรัฐบาลชั่วคราวนี้ กลุ่มฝ่ายซ้ายได้ก่อตั้งโซเวียตของพวกกรรมกรแห่งกรุงปิโตรกราดขึ้น (The Petrograd Soviet of Workers) ทำหน้าที่เป็นรัฐบาล เช่น ออกพระราชบัญญัติจัดตั้งคณะกรรมการบริหาร ดังนั้นในกรุงเซนต์ ปีเตอร์สเบิร์ก จึงมีรัฐบาล 2 ฝ่าย คือ รัฐบาลชั่วคราวของเจ้าชาวลอฟ และรัฐบาลโซเวียต ต่างก็แข่งขันอำนาจในการปกครองประเทศ สมาชิกของโซเวียตคือพวกเมนเชวิค ต้องการให้มีสภาของชนชั้นกลางเพื่อนำไปสู่การปฏิวัติสังคมนิยม โซเวียตมีอำนาจมากและตั้งกลุ่มโซเวียตในเมืองต่าง ๆ ปลุกปั่นพวกกรรมกรและชาวนาให้เห็นว่าโครงการของรัฐบาลชั่วคราวไม่ได้ผล พวกกรรมกรและชาวนาจึงก่อการเดินขบวนเรียกร้องเสรีภาพมากขึ้น

ความร่วมมือของพวกบอลเชวิค

เมื่อมีการปฏิวัติในเดือนมีนาคม 1917 นั้น พวกบอลเชวิคต่างก็เดินทางกลับมายังกรุงเซนต์ปีเตอร์สเบิร์ก คาเมเนฟและสตาลินเดินทางมาจากไซบีเรีย เลนินเดินทางมาจากซูริค และทรอทสกีเดินทางมาจากสหรัฐอเมริกา เลนินเสนอโครงการของเขา สัญญาว่าจะให้ที่ดินแก่ชาวนาและเรียกร้องให้ยุติสงคราม ในเดือนเมษายน ค.ศ. 1917 เขาได้แถลงนโยบายของเขาในที่ประชุมพรรคสังคมนิยม เขาปฏิเสธไม่ยอมให้มีรัฐบาลซ้อน 2 รัฐบาล เขาต้องการให้อำนาจทั้งหมดเป็นของโซเวียต และจัดตั้งสาธารณรัฐโซเวียตแห่งกรรมกรและชาวนา รัฐเข้าควบคุมเศรษฐกิจ ควบคุมการผลิตและ

---

⁶เปลี่ยนชื่อเป็น ปีโตรกราด (Petrograd) ในค.ศ. 1914 และเปลี่ยนเป็น เลนินกราด (Leningrad) ใน ค.ศ. 1924

จัดตั้งองค์การคอมมิวนิสต์สากล ในการประชุมครั้งนี้มีผู้ที่สนับสนุนเขาน้อยมาก ต่อมาได้เปิดการประชุมใหม่ ในที่สุดก็มีผู้สนับสนุนหลักการของเขา

พวกเมนเชวิคไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอของเลนินที่ให้อำนาจทั้งหมดแก่โซเวียต มีผู้เสนอให้รัฐบาลทั้ง 2 รวมกันเป็นรัฐบาลผสม แต่เลนินและทรอตสกีไม่เห็นด้วย จึงต้องเปิดประชุมกันใหม่ เพื่อพิจารณาปัญหานี้ เลนินได้แถลงว่าให้พรรคบอลเชวิคเพียงพรรคเดียวเข้ารับผิดชอบในการจัดตั้งรัฐบาล แต่ที่ประชุมลงมติให้จัดตั้งรัฐบาลผสมขึ้น

ในเดือนกรกฎาคม พวกชาวนาและกรรมกรก่อการจลาจลวุ่นวาย นัดหยุดงานและเดินขบวนต่อต้านรัฐบาล โดยได้รับความสนับสนุนจากกลุ่มโซเวียต รัฐบาลจึงประกาศจับเลนินและสมาชิกพรรคบอลเชวิค เลนินหลบหนีไปได้ ต่อมารัฐบาลของเจ้าชายลอฟออกเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม จึงได้มีการจัดตั้งรัฐบาลผสมชุดใหม่ มีเคเรนสกี (Kerensky) เป็นนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีกลาโหม

รัฐบาลผสมของเคเรนสกี

เคเรนสกีเป็นพวกสังคมนิยม เคยเป็นสมาชิกในสภาดูมา เป็นรองประธานโซเวียตแห่งกรุงเซนต์ ปีเตอร์สเบิร์ก และเป็กรัฐมนตรียุติธรรมในรัฐบาลชั่วคราวของเจ้าชายลอฟ เคเรนสกีมีนโยบายที่จะปฏิรูปด้านต่าง ๆ ด้วยวิธีการที่รุนแรง แต่นโยบายของเขาไม่ได้ผล ขาดความร่วมมือจากทหาร พวกกรรมกรและชาวนายังก่อความวุ่นวาย และในเดือนกันยายน ค.ศ. 1917 นายพลคออร์นิลอฟ (Kornilov) ผู้บัญชาการทหารบกได้ทำรัฐประหารต่อต้านพวกบอลเชวิคด้วยการปราบโซเวียตในกรุงเซนต์ ปีเตอร์สเบิร์ก และคิดว่าจะได้รับความร่วมมือจากเคเรนสกี เลนินและพวกบอลเชวิคทำการต่อต้าน สนับสนุนให้สมาชิกของพรรคก่อวินาศกรรมคออร์นิลอฟ ดำเนินการจัดตั้งรัฐบาลชุดใหม่ เคเรนสกีจึงสั่งจับคออร์นิลอฟได้เป็นผลสำเร็จ ผลจากการกระทำครั้งนี้ทำให้รัฐบาลของเคเรนสกีอ่อนแอ และพวกบอลเชวิคกลับมีอำนาจมากขึ้น

การปฏิวัติในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1917 (ตรงกับวันที่ 25 ตุลาคม ตามปฏิทินเก่า และวันที่ 7 พฤศจิกายน ตามปฏิทินใหม่)

ในขณะที่รัฐบาลของเคเรนสกีอ่อนแอลง ความวุ่นวายและการจลาจลทวีขึ้นเรื่อย ๆ พวกกรรมกรนัดหยุดงานและเข้ายึดโรงงาน พวกชาวนาเข้ายึดที่ดิน เคเรนสกีจึงรีบปรับปรุงกิจการต่าง ๆ ให้ดีขึ้น จัดให้มีการประชุมเพื่อจัดตั้งสาธารณรัฐและมีสภาที่ปรึกษา และในขณะเดียวกันพวกบอลเชวิคมีความมั่นคงขึ้น สมาชิกของพรรคบอลเชวิคได้รับเลือกเป็นสมาชิกของโซเวียตในกรุงเซนต์ปีเตอร์สเบิร์ก ทรอตสกีได้เป็นประธานโซเวียต ต่อจากนั้นพวกบอลเชวิคก็เข้าไปมีอิทธิพลในโซเวียตของเมืองต่าง ๆ

คณะกรรมการบริหารของพรรคบอลเชวิคได้จัดตั้งคณะกรรมการปฏิวัติฝ่ายทหาร (Military Revolutionary Comonittee) เพื่อเตรียมยึดอำนาจการปกครอง รัฐบาลของเคเรนสกีไม่ได้ขัดขืนแต่อย่างใด

วันที่ 23 ตุลาคม คณะกรรมการกลางของพรรคบอลเชวิคได้เปิดประชุมลงมติให้ทำการยึดอำนาจ และได้นำทหารเข้ายึดจุดยุทธศาสตร์ต่าง ๆ เช่นที่ทำการไปรษณีย์และสถานีรถไฟ เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน โดยที่รัฐบาลไม่ได้ต่อต้านแต่ประการใด ทหารเรือที่ครอนสตัด (Kronstadt) ร่วมมือกับพวกบอลเชวิคเข้ายึดพระราชวังฤดูหนาว เคเรนสกีหลบหนีออกนอกประเทศ พรรคบอลเชวิคจึงเข้ายึดอำนาจได้สำเร็จ เลนินแถลงนโยบายของเขาเกี่ยวกับสันติภาพและการเข้ายึดที่ดิน อำนาจบริหารอยู่กับคณะรัฐมนตรี ทรอทสกี (Trotsky) ได้เป็นรัฐมนตรีต่างประเทศ ไรคอฟ (Rykov) เป็นรัฐมนตรีมหาดไทย ลูนา ชาสกี (Luna charsky) เป็นรัฐมนตรีศึกษาธิการ สตาลิน (Stalin) เป็นรัฐมนตรีว่าการกิจการชนกลุ่มน้อย คณะปฏิวัติได้ทำการสำเร็จโทษพระเจ้าซาร์นิโคลัสที่ 2 ซึ่งกำลังถูกคุมขังที่เมืองเอคาเทอรินเบิร์ก (Ekaterinburg) ในเวลานั้น

การปฏิวัติของพวกบอลเชวิคครั้งนี้ เป็นการกระทำของชนกลุ่มน้อยเข้ายึดอำนาจโดยไม่เสียเลือดเนื้อ เป็นการปฏิวัติของชนชั้นกรรมาชีพ มีประชาชนบางกลุ่มไม่เห็นด้วย และไม่ให้การสนับสนุน จะเห็นได้ว่าเป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาว่ารัฐธรรมนูญ พรรคบอลเชวิคได้รับความสนับสนุนน้อยมาก เลนินจึงต้องเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบเผด็จการ ในต้นเดือนมกราคม ค.ศ. 1918 ทหารของบอลเชวิคเข้ายึดรัฐสภา และดำเนินการปกครองตามนโยบายของพรรคบอลเชวิคเพียงพรรคเดียว

งานชิ้นแรกที่รัฐบาลชุดนี้ทำคือการเปิดเจรจาสงบศึก ทรอทสกีได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้แทนไปเจรจาสงบศึกกับฝ่ายมหาอำนาจกลาง และได้ลงนามในสนธิสัญญาสันติภาพเบรส - ลิทอฟ (Brest - Litovsk) เมื่อเดือนมีนาคม ค.ศ. 1918 ทำให้รัสเซียเสียดินแดนไปหลายแห่ง

บทสรุป

การปฏิวัติรัสเซียที่เกิดขึ้นใน ค.ศ. 1917 นั้น มี 2 ครั้งด้วยกันคือ ในเดือนมีนาคม และเดือนพฤศจิกายน และในที่สุดพวกบอลเชวิคหรือคอมมิวนิสต์รัสเซียได้อำนาจปกครองประเทศมาจนทุกวันนี้

สาเหตุที่จะเกิดการปฏิวัติขึ้นนั้นสืบเนื่องมาตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 19 คือตั้งแต่สมัยพระเจ้าซาร์อเล็กซานเดอร์ที่ 1 เรื่อยมาจนถึง ค.ศ. 1905 ได้มีการปฏิวัติเกิดขึ้นครั้งหนึ่ง ประเทศรัสเซียเป็นประเทศที่ล้าหลังทางด้าน การปกครอง สังคม และเศรษฐกิจ นอกจากนี้รัสเซียยังแพ้สงครามไครเมีย (ค.ศ. 1854 - 1856) แสดงให้เห็นว่ารัสเซียอ่อนแอทางด้านกำลังทหารอีกด้วย

พระเจ้าซาร์ที่ปกครองประเทศต่อจากซาร์อเล็กซานเดอร์ที่ 1 คือพระเจ้าซาร์นิโคลัสที่ 1 ทรงปกครองด้วยความเข้มงวด เศรษฐกิจตกต่ำ ภัยพิบัติที่ปกครองต่อมาคือพระเจ้าซาร์อเล็กซานเดอร์ที่ 2 พระองค์ทรงเลิกทาสและปฏิวัติการเกษตร การอุตสาหกรรม ปฏิรูปการปกครอง แต่ก็ยังไม่เป็นที่พอใจของประชาชน ในที่สุดพระเจ้าซาร์อเล็กซานเดอร์ที่ 2 ก็ถูกพวกปัญญาชนหัวรุนแรงลอบปลงพระชนม์ ใน ค.ศ. 1881 ด้วยเหตุนี้เมื่อพระเจ้าซาร์อเล็กซานเดอร์ที่ 3 ปกครองต่อมา พระองค์ทรงใช้อำนาจเด็ดขาด ควบคุมหนังสือพิมพ์และเสรีภาพของประชาชนในทุกด้าน

พระเจ้าซาร์นิโคลัสที่ 2 ปกครองต่อจากซาร์อเล็กซานเดอร์ที่ 3 พระองค์ทรงอ่อนแอในการปกครองประเทศ อำนาจบริหารตกอยู่ในมือของรัสเซีย ราชนี้อเล็กซานดรา และรัฐมนตรีบางคน ในราชสำนัก บ้านเมืองระส่ำระสาย พวกหัวรุนแรงจึงพากันต่อต้าน

ในระบอบนั้นเองลัทธิสังคมนิยมแพร่หลายในหมู่พวกกรรมกรและยุ้งให้กรรมกรและชาวนาพากันนัดหยุดงาน เดินขบวนเรียกร้องประชาธิปไตย ผู้ที่มีบทบาทสำคัญคือนักบวชชื่อกาปอน แห่งกรุงเซ็นต์ ปีเตอร์สเบิร์ก ได้นำฝูงชนประมาณ 2 แสนคนเดินขบวนไปยังพระราชวังของพระเจ้าซาร์นิโคลัสที่ 2 เมื่อวันที่ 9 มกราคม ค.ศ. 1905 เพื่อถวายฎีกาให้พระเจ้าซาร์ช่วยแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจให้ดีขึ้น แต่ถูกทหารยิงบาดเจ็บหลายร้อยคน ประชาชนจึงเดินขบวนต่อไป พระเจ้าซาร์ทรงยอมพระราชทานรัฐธรรมนูญและให้เสรีภาพแก่ประชาชน จัดตั้งสภาดูมา (Duma) แต่ในทางปฏิบัติแล้ว พระองค์ยังคงปกครองเหมือนเดิม รัฐบาลจำกัดขอบเขตของสภา ประชาชนจึงก่อการจลาจลเรื่อยมา จนถึง ค.ศ. 1914 รัสเซียเข้าร่วมในสงครามโลกครั้งที่ 1 สภาเศรษฐกิจและสังคมยิ่งทรุดหนักลงอีก ทหารเบื่อหน่ายสงคราม ประชาชนร่วมมือกับทหารนัดหยุดงาน เดินขบวนและก่อการจลาจลประท้วงรัฐบาลเพื่อเรียกร้องเสรีภาพและขนมปัง ใน ค.ศ. 1917

เมื่อเดือนมีนาคม ค.ศ. 1917 (23 กุมภาพันธ์ตามปฏิทินเก่าของรัสเซีย) การเดินขบวนทวีความรุนแรงขึ้น รัฐบาลไม่สามารถแก้ไขสถานการณ์ได้ จึงสั่งปิดประชุมสภาดูมา สมาชิกสภาจึงจัดประชุมอย่างไม่เป็นทางการ เสนอให้พระเจ้าซาร์ปรับปรุงการปกครอง เมื่อไม่ได้ผลจึงขอให้พระเจ้าซาร์สละราชสมบัติ จัดตั้งรัฐบาลชั่วคราวมีเจ้าชายลอฟ (Lvov) เป็นหัวหน้า แต่พวกหัวรุนแรงได้จัดตั้งโซเวียตในเมืองต่าง ๆ ขึ้นจนมีอิทธิพลแข่งขันอำนาจกับรัฐบาลชั่วคราวปลุกปั่นให้กรรมกรและชาวนาเดินขบวนเรียกร้องเสรีภาพ

เลนินหัวหน้าพรรคบอลเชวิคได้แถลงนโยบายของเขา โดยให้รวมรัฐบาลทั้ง 2 เป็นรัฐบาลเดียว มอบอำนาจให้โซเวียต แต่มีผู้ไม่เห็นด้วยบางคนเสนอให้ตั้งรัฐบาลผสม พวกบอลเชวิคก่อการจลาจลต่อต้านรัฐบาลเลนินและพรรคพวก จึงถูกปราบปราม ต่อมาเจ้าชายลอฟลาออกจากรัฐบาล เคเรนสกีจึงดำรงตำแหน่งหัวหน้ารัฐบาลต่อมา จัดตั้งรัฐบาลผสม แต่เขาไม่ประสบผลสำเร็จในการปกครอง

ขาดความร่วมมือทางทหาร กรรมการและชวานาก่อการจลาจล เลนินและพวกบอลเชวิค ก่อความสงบ คอรันิลอฟ ผู้บัญชาการทหารบกได้ทำการต่อต้าน แต่ในที่สุดเขาก็ถูกจับ และตั้งแต่นั้นมา เลนินและพรรคบอลเชวิคก็มีอำนาจมากขึ้น สนับสนุนให้พวกกรรมการและชวานานัดหยุดงานเดินขบวนต่อต้านรัฐบาล และจัดตั้งคณะกรรมการปฏิวัติฝ่ายทหารเพื่อเข้ายึดอำนาจการปกครองร่วมมือกับทหารเรือที่ครอนสตัด (Kronstadt) จนเป็นผลสำเร็จ เคเรสก็หนีออกนอกประเทศ เลนินเข้ายึดอำนาจการปกครอง แต่พรรคบอลเชวิคขาดการสนับสนุนจากประชาชน เขาจึงยุบรัฐสภา เปลี่ยนแปลงการปกครองตามระบอบเผด็จการ มีพรรคบอลเชวิคหรือคอมมิวนิสต์รัสเซียเพียงพรรคเดียว

รัฐบาลชุดนี้ได้ทำการประหารชีวิตพระเจ้าซาร์นิโคลัสที่ 2 เปิดการเจรจาสงบศึกกับประเทศมหาอำนาจกลาง โดยการลงนามในสนธิสัญญาเบรส - ลิตอฟ เมื่อเดือนมีนาคม ค.ศ. 1918

คำถามทบทวน

1. สงครามโลกครั้งที่ 1 เป็นเหตุให้มีการปฏิวัติเกิดขึ้นในรัสเซียจริงหรือไม่ จงวิจารณ์
2. จงกล่าวถึงบทบาทของเลนินในการปฏิวัติรัสเซียใน ค.ศ. 1917
3. การปฏิวัติรัสเซียมีผลกระทบต่อโลกปัจจุบันอย่างไร จงวิจารณ์
4. ถ้าท่านเป็นพระเจ้าซาร์นิโคลัสที่ 2 ท่านจะมีวิธีการใดที่จะหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดการปฏิวัติเกิดขึ้น

เลนิน (Lenin)